LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S
DĖL NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMŲ TAIKYMO PLANO PATVIRTINIMO

2005 m. vasario 25 d. Nr. 4-84
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 56-2224) 8 straipsnio 5 punktu ir 25 straipsniu ir vykdydamas Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12 (Žin., 2003, Nr. 5-182), 7 ir 25 punktus ir įgyvendindamas 1973 m. liepos 24 d. Tarybos direktyvą 73/238/EEB dėl priemonių žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumų padariniams sušvelninti bei atsižvelgdamas į 1977 m. lapkričio 7 d. Tarybos sprendimą 77/706/EEB dėl Bendrijos užduoties sumažinti pirminių energijos šaltinių vartojimą nustatymo iškilus žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumams:

1. T v i r t i n u Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo planą (pridedama).

2. N u s t a t a u , kad:

2.1. Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo plano turi laikytis valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, energetikos įmonės bei visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie užsiima naftos produktų gamyba, prekyba, gabenimu ar juos vartoja, taip pat Lietuvoje įsteigti Europos ekonominės erdvės juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialai;

2.2. energetikos įmonės, taip pat įmonės, kaupiančios ir tvarkančios naftos produktų valstybės atsargas, turi būti pasirengusios vykdyti nurodymus dėl prekybos apribojimų ir šalies vartotojų aprūpinimo naftos produktų pakaitalais;

2.3. energetikos įmonės turi patikslinti parengties ekstremaliai energetikos padėčiai planus, parengtus vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12, 10 punktu, atsižvelgdamos į Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo plano, patvirtinto šiuo įsakymu, priede nurodytas priemones;

2.4. įmonės, naudojančios visų rūšių keleivines bei krovinines transporto priemones (išskyrus maistui, medikamentams, degalams ir kurui pervežti), turi parengti degalų suvartojimo mažinimo planus.

3. Pavedu Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos sekretoriui Anicetui Ignotui kontroliuoti, kaip vykdomas šis įsakymas.

ŪKIO MINISTRAS VIKTOR USPASKICH

_____

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2005 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 4-84

NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMŲ TAIKYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo planas (toliau – Planas) nustato priemones naftos produktų tiekimui stabilizuoti ir/ar vartojimui sumažinti, kai, iškilus žalios naftos ir/ar naftos produktų (toliau – naftos produktų) tiekimo sunkumų ar sutrikimų, paskelbiama ekstremali energetikos padėtis (toliau – ekstremali padėtis).

2. Skelbti ekstremalią padėtį dėl naftos produktų tiekimo sunkumų ar sutrikimų Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija) teikia siūlymą Lietuvos Respublikos Vyriausybei tada, kai yra sutrikęs normalus naftos produktų tiekimas energetikos įmonėms bei vartotojams ir šis tiekimas trukdomas tiek, kad energetikos įmonės šių sutrikimų nespėja laiku prognozuoti bei valdyti ūkinės veiklos metodais.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Plane vartojamos šios pagrindinės sąvokos:

Degalai – tai naftos produktai (variklių benzinas, reaktyvinis kuras, dyzelinas, kiti gazoliai, suskystintosios dujos, skirtos autotransportui) ir biodegalai, vartojami transporto priemonių, kitų mechanizmų vidaus degimo bei reaktyviniuose varikliuose.

Kuras – iš naftos pagaminti degieji skysti produktai, skirti vartoti kaip katilų kuras, ir kiti skysti degieji produktai, vartojami kaip kuras.

Rezervinio kuro atsargos – įmonių lėšomis ir jų dispozicijoje esančios sukauptos kuro atsargos tiekimo saugumui (patikimumui) užtikrinti avarijų, gaisrų, kuro tiekimo sutrikimų, stichinių nelaimių atvejais ar ekstremalių situacijų laikotarpiu.

4. Kitos šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. 56-2224), Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme (Žin., 2002, Nr. 72-3008), Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatyme (Žin., 2000, Nr. 64-1940; 2004, Nr. 28-870) ir Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230) apibrėžtas sąvokas.

III. NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIAI

5. Ekstremaliai padėčiai valdyti nustatomi keturi naftos produktų tiekimo sutrikimo lygiai:

5.1. pirmas lygis – kai naftos produktų tiekimas mažėja, bet dar nesiekia 7 proc. vidutinio suvartojimo šalyje. Paskelbus pirmą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį, pradedamos taikyti šio plano priede nustatytos naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimo priemonės;

5.2. antras lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja 7–12 proc. Naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 7 proc.;

5.3. trečias lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja 12–25 proc. Naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 10 proc.;

5.4. ketvirtas lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja daugiau kaip 25 proc. Naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 20 proc.

6. Naftos produktų tiekimui ir vartojimui reguliuoti ekstremalios padėties metu taikomos šio plano priede atitinkamam lygiui nustatytos naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimo priemonės. Paskelbus aukštesnį naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį (antrą, trečią ar ketvirtą), kartu su šiam lygiui nustatytomis vartojimo apribojimo priemonėmis turi būti taikomos ir bet kuriam žemesniam tiekimo sutrikimo lygiui nustatytos priemonės.

Tuo atveju, kai numatytas vartojimo apribojimo lygis nepasiekiamas, įgyvendinamos papildomos Ūkio ministerijos pasiūlytos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ekstremalių situacijų komisijos patvirtintos priemonės.

IV. NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMAI

7. Paskelbus ekstremalią padėtį ir nustačius atitinkamą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį:

7.1. energetikos įmonės pradeda įgyvendinti parengties ekstremaliai energetikos padėčiai planus, atsižvelgdamos į paskelbtą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį;

7.2. apskričių viršininkai ir savivaldybės įgyvendina priemones, kurios parengtos vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12, 8 punktu;

7.3. naftos produktų transportavimo ir gabenimo veikla besiverčiančios įmonės pirmiausia privalo teikti šias paslaugas tiems fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie importuoja ir/ar atgabena naftos produktus šalies poreikiams tenkinti;

7.4. naftos produktų pakrovimo, iškrovimo ir transportavimo tarifai negali būti didesni nei iki ekstremalios padėties paskelbimo. Tarifai gali būti didinami tik išimtiniais atvejais, suderinus su Ūkio ministerija;

7.5. energetikos įmonės gali nevykdyti dalies sutartimis prisiimtų įsipareigojimų apie tai iš anksto informavusios vartotojus. Jei dėl ekstremalios padėties energetikos įmonės visiškai ar iš dalies negali vykdyti savo įsipareigojimų, nustatytų perdavimo, paskirstymo, laikymo, tiekimo (pirkimo ir pardavimo) sutartyse, paveiktosios šalies įsipareigojimų vykdymas sustabdomas tiek ir tokiu laipsniu, kiek sumažėja naftos produktų tiekimas ir kiek trunka ekstremali padėtis;

7.6. naftos produktų (degalų) vartojimo apribojimai taikomi proporcingai visai teritorijai, kurioje paskelbta ekstremali padėtis;

7.7. energetikos įmonės, vykdančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų ir savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymus, įsakymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, už vartotojams padarytus nuostolius dėl naftos produktų tiekimo apribojimų ar nutraukimo neatsako;

7.8. vartotojai apie naftos produktų tiekimo ribojimą informuojami per visuomenės informavimo priemones ir naftos produktų prekybos vietose;

7.9. energetikos įmonės ir vartotojai bendradarbiauja, užtikrindami, kad naftos produktų rinka būtų paveikta kiek įmanoma mažiau ir būtų palaikomas rinkos aprūpinimas naftos produktais ar jų pakaitalais;

7.10. taikant apribojimus atsižvelgiama į papildomas Europos Komisijos ar Tarptautinės energetikos agentūros siūlomas priemones.

8. Degalai specialiajam transportui (operatyvinių tarnybų ir kitoms transporto priemonėms su specialiaisiais šviesos ir garso signalais arba tik su specialiaisiais šviesos signalais) bei kontrolę vykdančioms valstybės institucijoms gali būti ribojami tik tuo atveju, kai naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimo priemonių įgyvendinimas nedavė laukiamų rezultatų.

9. Tiekimo ir vartojimo apribojimai minimaliai taikomi įmonėms, kurios gamina, išgauna, išleidžia į laisvą apyvartą, atgabena, perkrauna arba transportuoja naftos produktus.

10. Paskelbus ekstremalią padėtį draudžiama šalyje išgautą naftą eksportuoti ar išgabenti iš šalies, ji turi būti perdirbama šalies naftos perdirbimo įmonėse.

V. NAFTOS PRODUKTŲ IR NAFTOS VALSTYBĖS ATSARGŲ VARTOJIMAS

11. Sprendimas vartoti naftos produktų valstybės atsargas priimamas vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai

tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12, 5.3 punktu.

12. Priėmus sprendimą vartoti naftos produktų valstybės atsargas, Ūkio ministerija nurodo naftos produktų atsargas kaupiančioms bei tvarkančioms įmonėms leidžiamų vartoti naftos produktų kiekius, rūšis (kategorijas), vartotojų grupes, platinimo būdą, mokėjimo sąlygas, atsiskaitymo už parduotus produktus tvarką.

13. Leidžiamos vartoti naftos produktų atsargos paskirstomos įmonėms, turinčioms naftos produktų prekybos (paskirstymo vartotojams) tinklą, proporcingai šių įmonių iki ekstremalios padėties paskelbimo užimtai rinkos daliai ir atitinkamai teritorijai.

14. Kai sprendimas vartoti naftos produktų valstybės atsargas yra atšaukiamas, visi veiksmai, kurie buvo pradėti vykdyti pagal 10 punkte nurodytą sprendimą, turi būti nedelsiant nutraukti (sustabdyti) taip, kad nebūtų pakenkta pagal šį Planą jau atliktiems veiksmams.

15. Naftos produktų valstybės atsargos gali būti vartojamos ir tuo atveju, kai reikia vykdyti koordinuotas priemones, nustatytas Europos Sąjungos lygiu.

VI. INFORMACIJOS APIE NAFTOS PRODUKTUS TEIKIMAS

16. Energetikos įmonės kitą dieną po ekstremalios padėties paskelbimo turi pranešti Ūkio ministerijai apie turimus kuro išteklius (gamybines, valstybės ir rezervines naftos produktų atsargas natūrinėmis tonomis ekstremalios padėties paskelbimo dieną 00 val. 00 min.), nurodyti jų laikymo vietas.

17. Paskelbus pirmą ar antrą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį, energetikos įmonės nuo artimiausio pirmadienio pateikia Ūkio ministerijai kuro išteklių, sunaudojimo ir atsargų ataskaitas dviejų savaičių periodiškumu, o paskelbus trečią ar ketvirtą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį, šios ataskaitos pateikiamos kiekvienos savaitės pirmadienį už praėjusią savaitę. Be to, Ūkio ministerija turi teisę nustatyti ir kitą ataskaitų pateikimo periodiškumą.

18. Duomenys pateikiami pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą statistinę formą EN-11.

19. Iki ekstremalios padėties paskelbimo Ūkio ministerijos prašymu Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikia turimus duomenis apie degalų ir kuro (KN kodų 2707, 2709, 2710, 2711, 2713, 2714, 3819, 3824 grupės) vidaus išteklius, jų išleidimą į laisvą apyvartą, atgabenimą ir pardavimą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Įmonės, įpareigotos kaupti naftos produktų ir naftos valstybės atsargas ekstremalios padėties metu, laikinai atleidžiamos nuo metinių atsargų kaupimo užduočių vykdymo.

21. Asmenys, pažeidę šio Plano reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

_____

Naftos produktų tiekimo ir vartojimo

apribojimų taikymo plano
priedas

NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMO PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Plano priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Kontroliuojanti institucija	Prognozuojamas atlikimo terminas
I. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT PIRMAM NAFTOS TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
1.	Per masines informacijos priemones siūlyti vartotojams priemones energijai taupyti ir energijos išteklių vartojimui mažinti, viešinti savanoriško energijos taupymo priemones	Energetikos įmonės, savivaldybės, apskrities viršininkas	Ūkio ministerija	Per dvi paras po ekstremalios padėties paskelbimo
2.	Šalies greitkeliuose ir magistraliniuose keliuose automobilių greitį apriboti iki 90 kilometrų per valandą	Automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas)	Per dvi paras po ekstremalios padėties paskelbimo
3.	Degalinėse ir kitose pardavimo vietose uždrausti degalų pardavimą į kilnojamąsias talpyklas (kanistrus)	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija), Policijos departamentas	Kitą dieną po ekstremalios padėties paskelbimo
4.	Įmonėse, gaminančiose elektros ir (ar) šilumos energiją ir galinčiose vartoti rezervinio kuro atsargas, sumažinti kuro suvartojimą 10 proc., palyginti su vidutiniu kuro suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Elektrą ir šilumos energiją gaminančios įmonės	Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po ekstremalios padėties paskelbimo
II. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT ANTRAM NAFTOS TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
5.	Apriboti degalų pardavimą degalinėse ir kitose pardavimo vietose iki 10 litrų vienam lengvajam automobiliui vienu kartu ir sumažinti pardavimo apimtį 12 proc., palyginti su atitinkamu praėjusio mėnesio laikotarpiu	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Valstybinė energetikos inspekcija, Policijos departamentas	Kitą dieną po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo

6.	Sumažinti temperatūrą 20 proc. gyvenamosiose ir darbo patalpose šildymo sezono metu nuo teisės aktų nustatytų normų (išskyrus fiziniams asmenims, gyvenantiems individualiuosiuose namuose, šildomuose kietuoju kuru)	Šilumos tiekimo įmonės, fiziniai ir juridiniai asmenys	Valstybinė energetikos inspekcija, savivaldybės	Kitą dieną po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
7.	Riboti naftos produktų ir biokuro eksportą (galima užbaigti eksportuojamų naftos produktų ir biokuro muitinės formalumus)	Įmonės, gaminančios naftos produktus ir biokurą ir juos eksportuojančios	Muitinės departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba)	Per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo nutraukti visų rūšių naftos produktų ir biokuro eksportą ir tranzitą
8.	Riboti naftos produktų ir biodegalų išgabenimą už Lietuvos ribų iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių panaikinus akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą	Įmonės, gaminančios naftos produktus ir biodegalus ir juos išgabenančios	Valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba pagal kompetenciją	Per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo nutraukti visų rūšių naftos produktų ir biodegalų išgabenimą
9.	Apriboti autobusų, traukinių, lėktuvų ir laivų maršrutinius reisus	Atitinkamos transporto įmonės	Susisiekimo ministerija, savivaldybės	Per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
10.	Įmonės, naudojančios visų rūšių keleivines bei krovinines transporto priemones (išskyrus maistui, medikamentams, degalams ir kurui pervežti), privalo sumažinti degalų suvartojimą 12 proc., palyginti su vidutiniu degalų suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Įmonės	Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Valstybinė kelių transporto inspekcija), Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
11.	Įmonėse, gaminančiose elektros ir (ar) šilumos energiją ir galinčiose vartoti rezervinio kuro atsargas, sumažinti kuro suvartojimą 15 proc., palyginti su vidutiniu kuro suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Elektrą ir šilumos energiją gaminančios įmonės	Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo

III. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT TREČIAM NAFTOS TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
12.	Riboti naftos produktų pardavimo degalinėse darbo laiką ir parduodamų naftos produktų kiekius	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Savivaldybės, Valstybinė energetikos inspekcija	Per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
13.	Uždrausti važiuoti lengvaisiais automobiliais, kurių savininkai yra fiziniai asmenys, kai važiuoja tik vienas vairuotojas (be keleivių)	Lengvųjų automobilių savininkai	Policijos departamentas	Per dvi paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
14.	Įmonės, naudojančios visų rūšių keleivines bei krovinines transporto priemones (išskyrus maistui, medikamentams, degalams ir kurui pervežti), privalo sumažinti degalų suvartojimą 20 proc., palyginti su vidutiniu degalų suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Įmonės	Valstybinė kelių transporto inspekcija, Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
15.	Įmonėse, gaminančiose elektros ir (ar) šilumos energiją ir negalinčiose vartoti rezervinio kuro atsargų, sumažinti kuro suvartojimą 20 proc., palyginti su vidutiniu kuro suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Elektrą ir šilumos energiją gaminančios įmonės	Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
16.	Įmonės, eksportuojančios biokurą (KN kodų 2703, 4401, 4402 grupės), privalo neforminti šių išteklių negrąžinamojo eksporto muitinės procedūrų, o įmonės, tiekiančios medieną medienos apdirbimo įmonėms, privalo sumažinti, o prireikus ir sustabdyti medienos tiekimą šioms įmonėms	Įmonės	Muitinės departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba	Per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo

17.	Įmonės, išgabenančios biodegalus, privalo sustabdyti jo išgabenimą už Lietuvos ribų iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, panaikinus akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą	Įmonės	Valstybinė mokesčių inspekcija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba pagal kompetenciją	Per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
IV. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT KETVIRTAM NAFTOS TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
18.	Sustabdyti degalų pardavimą degalinėse fiziniams asmenims	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Savivaldybės, Valstybinė energetikos inspekcija	Per dvi paras po IV naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
19.	Pasirengti parduoti degalus pagal korteles	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Licencijas verstis mažmenine prekyba išdavusios institucijos	Per vieną mėnesį po IV naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
20.	Naftos produktų tiekimui sumažėjus 50 proc. degalus pardavinėti pagal korteles	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Licencijas verstis mažmenine prekyba išdavusios institucijos	Per dvi savaites po to, kai naftos produktų tiekimas sumažėjo 50 proc.

_____